

#56 Generowanie pomysłów

Krótki opis

Odcinek omawia zestaw praktycznych technik na wymyślanie pomysłów na opowieści, gdy „nic się nie klei”: od inspirowania się artykułami z gazet i policyjnych kronik, przez twórcze przerabianie klasycznych bajek, korzystanie z obrazów, kart Dixit i Story Cubes, po pracę z mapą trendów, muzyką, obserwacją rzeczywistości, rozmowami z ludźmi i własnymi doświadczeniami. Autor podkreśla, że niezależnie od źródła inspiracji, kluczowe jest przefiltrowanie materiału przez zasady dramaturgii (cel, konflikt, stawka, przemiana bohatera).

Temat i cel odcinka

Temat: techniki generowania pomysłów na historie (filmowe, teatralne, literackie) oraz bezpieczne korzystanie z AI jako „asystenta”, a nie twórcy za nas.

Cele odcinka:

- pokazać różne źródła inspiracji (fakty, klasyka, obrazy, trendy społeczne, muzyka, obserwacja, doświadczenia własne);
- zasugerować konkretne ćwiczenia i narzędzia (artykuł → treatment, karty Dixit, Story Cubes, mapa trendów, improwizacje z aktorami);
- przypomnieć, że same „fajne sytuacje” nie wystarczą – trzeba je obudować strukturą opowieści;
- zachęcić do traktowania AI jako pomocnika w porządkowaniu myśli, a nie jako generator gotowych historii.

Główne wątki odcinka

1. Fakty i klasyka – co wziąć z rzeczywistości, co z baśni

Artykuł z gazety jako ziarno historii

- Klasyczne ćwiczenie scenopisarskie:
  - wybierz ciekawy artykuł (nagłówek, notkę, news);
  - potraktuj go jako inspirację do fabuły, nie jako coś do „wiernego odtworzenia”.
- Świetnym źródłem są strony policyjne – pełne nietypowych, czasem absurdalnych zdarzeń.
- Przykład: kradzież autobusu w nocy → zbudowanie historii bohatera, który po latach wraca do miasteczka, chce zaimponować dawnej miłości i w akcie desperacji kradnie autobus.

- Ważne: unikać pierwszego, najprostszego skojarzenia (pijany imprezowicz) i szukać głębszej, nietypowej motywacji.

Praca z klasyką (bajki, baśnie, legendy)

- Weź znaną bajkę (Kopciuszek, Królowna Śnieżka, Czerwony Kapturek) i:
  - przenieś ją we współczesność (jak „Pretty Woman” jako współczesny Kopciuszek);
  - zmień perspektywę (opowieść z punktu widzenia innej postaci, np. lustro, myśliwego, krasnoludków);
  - wejdź w polemikę z pierwowzorem (np. wina nie leży w „złej królowej”, tylko w „magicznej technologii” – lustrze).
- Przykład autora: „Magiczne Lustro” – historia twórcy lustra z „Królowny Śnieżki”, oskarżanego o wywołanie chaosu w królestwie.

2. Obraz, karty, kości – wizualne zapalniki

Sztuka i obrazy

- Obraz może stać się punktem wyjścia:
  - wybierz jedną postać z obrazu (nawet tło) i opowiedz jej historię;
  - zadaj pytania: „kim jest?”, „co tu robi?”, „co było przed i po?”.

Karty Dixit

- Karty z surreálnymi, archetypicznymi ilustracjami (silnie pobudzają podświadomość).
- Propozycje ćwiczeń:
  - 3 karty jako: początek – środek – koniec historii;
  - 12 kart jako etapy podróży bohatera;
  - karty przypisane do funkcji: bohater, antagonist, świat, mentor, rana, nagroda.

Story Cubes (kości opowieści)

- Zestaw kostek z obrazkami – rzut daje kombinację symboli.
- Ćwiczenia:
  - pierwsze 3 kostki = początek, kolejne 3 = rozwinięcie, ostatnie 3 = finał;
  - opowieść budowana w grupie: każdy dopowiada fragment według kolejnej kostki.
- Świetne zarówno do rozgrzewki kreatywnej, jak i do poważniejszych szkiców fabuły.

3. Trendy, muzyka, AI – praca z „dużym obrazem” i narzędziami

Mapa trendów (InFuture Institute i podobne)

- Trendy (AI-fobia, kryzys psychiczny, samotność, lokalność, starzenie się społeczeństwa) mogą być punktem wyjścia:
  - wybierz 1–2 zjawiska, które „czujesz”,
  - przetłumacz je na historię konkretnego bohatera, nie na publicystykę.
- Przykład: zamiast „film o AI-fobii” → historia konkretnego człowieka, który panicznie boi się technologii i musi się z nią skonfrontować w życiowej sytuacji.

Muzyka jako rama opowieści

- Weź utwór (np. 3–4-minutową piosenkę):
  - przeanalizuj jego przebieg emocjonalny (intro, narastanie, refren, mostek, finał);
  - spróbuj ułożyć historię, która „idzie” tą samą dynamiką (co jest „refrenem” w fabule, co jest „mostkiem kryzysowym”).
- Muzyka świetnie wyznacza rytm scen i zmianę nastrojów.

AI jako asystent, nie autor

- Modele językowe można wykorzystać jako:
  - „tablicę do notowania”: wrzucasz myśli, a AI pomaga je grupować, porządkować;
  - generator wariantów logline’ów na podstawie twoich danych (a nie wymyślacz wszystkiego od zera).
- Zdrowe użycie:
  - najpierw twoje fakty, wrażenia, skojarzenia;
  - potem prośba: „zaproponuj 5 potencjalnych historii na bazie tego zestawu”.
- Klucz: materiał wejściowy musi być „twój”, AI służy strukturą, nie treścią.

4. Impro, obserwacja, własne doświadczenie

Improwizacja i „pisanie z aktorami”

- Zamiast najpierw pisać cały dialog, można:
  - opisać tylko cele scen i okoliczności;
  - improwizować sceny z aktorami;
  - nagrywać/szukać w improwizacjach naturalnych reakcji, dialogów, sytuacji.

- Później z improwizacji robi się szkic tekstu, dopisuje strukturę, czyści dialog.

Obserwacja i teatr dokumentalny

- Proste ćwiczenie: usiądź w miejscu publicznym (kawiarnia, dworzec), notuj zachowania, konflikty, rozmowy, gesty;
- Może to być baza do:
  - scen zbiorowych;
  - postaci z „życia wziętych”;
  - struktury teatru dokumentalnego: rozmowy z ludźmi, historie zebrane w terenie, później przetworzone na scenę lub film.

Własne doświadczenia (z filtrem dramaturgicznym)

- Najmocniejszym źródłem są własne przeżycia i historie bliskich, ale:
  - nie wystarczy „przepisać pamiętnika”,
  - trzeba pamiętać o strukturze: cel, konflikt, stawka, przemiana bohatera.
- Częsty błąd:
  - „opowieść z życia” bez wyraźnego celu i konfliktu staje się ciągiem epizodów, a nie historią.
- Bez lęku przed zmianami: nawet jeśli inspiracją jest „święta” osobista historia, wolno i warto ją modyfikować dla dobra opowieści (zmieniać chronologię, łączyć postaci, ostrzej rysować konflikty).

Podsumowanie

- Różne narzędzia (artykuły, klasyka, karty, muzyka, trendy, AI, improwizacje, obserwacja, własne życie) służą jednemu:
  - znalezieniu „iskry” – bohatera w sytuacji, która go zmieni;
  - zbudowaniu wokół niej sensownej struktury, a nie tylko „zapisanych faktów”.
- Warto testować różne metody generowania pomysłów, obserwować, które najmocniej odpalają twoją wyobraźnię – i zawsze pamiętać, że nie jesteś dziennikarzem, tylko opowieściodawcą.